

Sohan Singh and others v. State of Punjab and others
(D. S. Tewatia, J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਐਸ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ. ਜੇ.

ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1973 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2448

7 ਨਵੰਬਰ 1978 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ (1961 ਦਾ 23)— ਸੈਕਸ਼ਨ 44(1) (vi) ਅਤੇ (2) ਅਤੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ 28(1) -ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) (ਜੀ)- ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਨਿਲਾਮੀ ਬਦਲਿਆ ਉਪ-ਨਿਯਮ 28(1)- ਅਜਿਹਾ ਖਾਤਮਾ—ਕੀ ਧਾਰਾ 19(1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਹੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮਾਂ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦਮ ਸੀ; ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1)(vi) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਿਆ ਉਪ-ਨਿਯਮ 28(1) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵੈਟ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(g) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 10, 11 ਅਤੇ 14)

ਨਵੰਬਰ 1975 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੱਡਾ ਬੈਂਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਨੇ '7 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

226/227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

- (f1) ਕਿ ਸਰਟੀਓਰਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਸੋਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 'ਅਨੇਕਚਰ 'ਡੀ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ 'ਐਫ' ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇ;
- (b) ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ - ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਡੀ' ਅਤੇ 'ਈ' ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਗਰਗ ਨੇ ਕੀਤੀ।

1. ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਐਡੀ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਆਰ.ਐਸ. ਮੌਗੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਡੀ ਐਸ ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.

(1) ਸਬੰਧਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 15 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਭਾਵ 5 ਤੋਂ 11 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਤਪਾਦ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ 8 ਅਗਸਤ, 1965 ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। - ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਈ', ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

Sohan Singh and others v. State of Punjab and others
(D. S. Tewatia, J.)

ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ (1) ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿਊਰ 1 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ (2) ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ, ਇਸਨੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ; (1)(g) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਅੱਗੇ ਸਨ: -

(1) ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ', ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ

ਆਰਡਰ, ਅਨੁਬੰਧ 'ਈ', ਉਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ, ਉਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ; ਅਤੇ

(2) ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਸੋਹੇਲਾ ਮਲ-ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ 'ਡੀ' ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਾਇਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਹਨ: ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ

ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਵਸੂਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੰ. 2) - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੇਕਚਰ 'ਏ' ਦੁਆਰਾ ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।

(4) ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੜਾਅ ਹੁਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(1) 1973 PLJ 410. ~

ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਥੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵੇਚ, ਸਟੋਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ। ਧਾਰਾ 43 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 44(1)(vi) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

Sohan Singh and others v. State of Punjab and others
(D. S. Tewatia, J.)

ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਖਰੀਦ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਧਾਰਾ 44 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਗੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 44(4) ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ।

(6) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2 ਨੇ:- ਉਪ-ਨਿਯਮ 1)28(1), ਭਾਵ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਉਪ-ਨਿਯਮ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰੇਮੂ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 2, ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼, ਨਵੇਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ 28(1), ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਮੀ ਹੈ।

(7) ਉਪ-ਨਿਯਮ 28(1) ਦੇ ਨਵੇਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ 28(1), ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੋਰਡ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਿਹਨਤਾਨੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿਲਾਮੀਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(8) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਨੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਗਜ਼ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹੀ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਰਸ਼ੀਦ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਬੋਰਡ, ਕੈਰਾਨਾ, (2), ਚਿੰਤਾਮਨਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (3) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।) ਅਤੇ ਤਾਹਿਰ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ,

ਮੁਜ਼ੱਫ਼ਰਨਗਰ, (4)।

(9) ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਯਤਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇਸ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ 'ਤੇ ਕੁਝ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਤ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1950 ਐਸਸੀ 163.

(3) ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 118.

(4) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 630.

ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮਾਂ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਸੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਲਈ ਸੀ। - ਦਿਲਚਸਪੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਨੰਦ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਐਮ ਸੀ ਵੀ ਐਸ ਅਰੁਣਾਚਲਾ ਨਾਦਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (5), ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮਦਰਾਸ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਰੋਪਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1933, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਣ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਜਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਗਾਨ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, (6) ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

Sohan Singh and others v. State of Punjab and others
(D. S. Tewatia, J.)

ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ; ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ, ਫਾਰੂਕ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (7), ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(5) ਅਤੇ (6) ਵਿੱਚ 'ਪਾਬੰਦੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, (8) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ:

“ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (8 ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(5) ਅਤੇ 19(6) ਵਿੱਚ 'ਪਾਬੰਦੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ 'ਮਨਾਹੀ' ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਜਮ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(5)	ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ	300
(6)	ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ	385
(7)	ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ	93.
(8)	ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ	430।

ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਿਸ ਕਾਰਨ - ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੰਜਮ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੀ।”

ਮਨੋਹਰ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (9) ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ 'ਕੱਲੇ ਦਿਨ' ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵੈਧ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਲਾਗੂਕਰਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੀਵਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

(11) ਨਰੋਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (8) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਗੈਰ-ਫੈਰਸ ਮੈਟਲ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਧਾਰਾ 19 (ਐਲ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀਵਧਾਨ ਦੇ (g) ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ 3J ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਵੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(12) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(9) 1961 (2) SCR 343.

(13) ਉਪ-ਧਾਰਾ 28 (ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ') ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ, (2) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਨਿਯਮ 28 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ, ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ', ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਨਿਯਮ 28 ਲਈ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ', ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ ਕੱਚਾ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ: -

“ਜਿੱਥੇ ਕੱਚਾ ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਖੁਦ ਨਿਲਾਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੱਚਾ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ

Sohan Singh and others v. State of Punjab and others
(D. S. Tewatia, J.)

ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।"

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੋਰਡ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ 1965 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 4 ਤੋਂ 11 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਨਿਲਾਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਡੀ' ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸ ਰੋਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

(14) ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ♦ • ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19: (1)(g) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ. —ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਸ-ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. —ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ